

Vernieuwing en versterking binnen het Nederlandse opsporingsproces

Programma Versterking Opsporing en Vervolging
(PVOV)

2006-2010

Martin van Bochove, MPA
Voormalig Programmadirecteur PVOV

CPS Studiedag, 24 september 2013, Bornem

« waakzaam en dienstbaar »

Lijn van de presentatie

- ◆ Aanleiding: de beknopte feiten
- ◆ Conclusies Cie Posthumus
- ◆ Aanbevelingen Cie Posthumus
- ◆ Oorzaken
- ◆ Reactie
- ◆ Aanpak politie (organisatie)
- ◆ Aanpak politie (inhoud)
- ◆ Aanpak politie (veranderstrategie)
- ◆ Evaluatie (2010)
- ◆ Hoe staan we er nu voor?
- ◆ Inspiratie
- ◆ Vragen

Aanleiding: de beknopte feiten

- ◆ **22-06-'00: Schiedammer Parkmoord: Nienke Kleiss vermoord, vriendje Maikel gewond**
 - ◆ 2001/2002 Kees B. (ten onrechte) veroordeeld
 - ◆ 06-08-'04: Wik H. legt een bekentenis af
- ◆ **28-12-'04: College van P.G.'s gelast evaluatie (Cie. Posthumus)**
 - ◆ 27-04-'05: Rechtbank veroordeelt Wik H.
- ◆ **13-09-'05: Publicatie rapport Cie Posthumus**
- ◆ **04-11-'05 Verbeterplan OM, politie, NFI**
 - ◆ 23-11-'05: Hof veroordeelt Wik H.
- ◆ **01-03-'06: Start Programma Versterking Opsporing en Vervolg**
- ◆ **01-07-'06: Definitief actieplan**
- ◆ **01-01-'10: Afronding Programma**
- ◆ **29-06-'10: Eindrapportage naar minister (t.b.v. Parlement)**

Conclusies Cie. Posthumus

Een selectie:

- ◆ Geen aandacht voor mogelijkheid van valse bekentenis
- ◆ Geen kritische blik en/of tegenspraak
- ◆ Te weinig gestructureerd onderzoek
- ◆ Na bekentenis Kees B. onderzoek te veel 'verdachtegeleid'
- ◆ Te weinig kritische aandacht uit de top van OM en politie
- ◆ Onvoldoende synergie tussen tactisch- en technisch onderzoek
- ◆ Maikel niet serieus genomen en onfatsoenlijk behandeld
- ◆ Afronding te veel bepaald door daadkracht i.p.v. objectiviteit
- ◆ Twijfels (o.a. van N.F.I.) achtergehouden voor rechtbank

Aanbevelingen Cie. Posthumus

◆ Een selectie:

- ◆ Tegenspraak bij OM en politie organiseren
- ◆ Forensisch-technische kennis OVJ vergroten
- ◆ Beter beheer van stukken en sporen bij politie
- ◆ Audiovisuele en auditieve vastlegging van verhoor
- ◆ Bij deskundigen ter zitting hun rol vermelden in het onderzoek
- ◆ Aanscherpen onderscheid rol OVJ en teamleider politie

Oorzaken

- ◆ Langdurig accent op generalisme en basispolitiefunctie
- ◆ Daardoor: verwaarlozing specialisme (jaren '80 en '90)
- ◆ Verwaarlozing opleiding en vorming
- ◆ Focus op ontmanteling Criminele organisaties
- ◆ Cie van Traa versterkte die focus
- ◆ Van 150 korpsen naar 26 autonome Regio's (1993)
- ◆ Politie te lang een MBO organisatie

Reactie

- ◆ **Verbeterplan OM, politie NFI**
 - ◆ 7 weken na rapport Cie Posthumus
 - ◆ Binnen politie: 9 teams vrijgesteld voor ontwikkeling plannen
 - ◆ bottom up op de inhoud
 - ◆ 194 verbeterpunten politie
- ◆ **Ambities:**
 - ◆ Herstellen van vertrouwen in OM en politie
 - ◆ Versterken van kwaliteit en professionaliteit
 - ◆ Zichtbaar transparant en integer werken
- ◆ **Doel:**
 - ◆ Vergroten van het vertrouwen in de opsporing en vervolging (bij complexe onderzoeken), door versterking van kwaliteit en professionaliteit, en een zichtbaar transparante en integere werkwijze...
door
 - ◆ ...implementatie van aanbevelingen rapport Versterking Opsporing en Vervolging
- ◆ **Extra budget politie:**
 - ◆ € 75 milj. per jaar plus € 63 milj. voor Politieacademie

Aanpak politie (organisatie)

- ◆ **Korpsen**
 - ◆ 26x projectorganisaties verantwoordelijk voor implementatie
- ◆ **Centrale projecten, zoals:**
 - ◆ Audiovisuele registratie verhoor
 - ◆ Forensische servicecentra
 - ◆ Landelijk team Forensische opsporing
 - ◆ Politieacademie
- ◆ **Programmabureau:**
 - ◆ Sturing / regie / planning
 - ◆ Samenhang bewaken
 - ◆ Bijstellen
 - ◆ Monitoring
 - ◆ Communicatie
 - ◆ Regie op doorontwikkeling halfproducten

Aanpak politie (inhoud)

- ◆ **194 verbeterpunten, een selectie:**
 - ◆ Cultuur: voorkomen tunnelvisie door verbeteren professionele feedback:
reflectie, tegenspraak, review
 - ◆ Verbeteren professie algemeen:
verhoor, familierechercheur, dossiervorming, recherche kennis leiding
werving 1300 hoger opgeleiden, specialisatie, certificering
 - ◆ Verbeteren organisatie: *TGO, SGBO, LTFO*
 - ◆ Impuls Forensische Opsporing:
Forensische servicecentra, LTFO, 500 forensische assistenten, Forensisch technische normen
 - ◆ ICT
Audiovisuele registratie verhoor, landelijke sporendatabank

Aanpak politie (veranderstrategie)

- ◆ Sterk accent op aanwezigheid en participatie in de korpsen
 - ◆ Accountfunctie programmabureau (4 medewerkers permanent in korpsen)
- ◆ Gedetailleerde planning
- ◆ Frequente control, monitoring
 - ◆ Hard normenkader
 - ◆ Onverbloemde rapportages
- ◆ Bottom up participatie in ontwikkelen, evalueren en bijstellen
- ◆ Positioneren en committeren politiechefs
- ◆ Voorgescreven kwaliteit van 26 projectorganisaties
- ◆ Sturen op geld door uitkeren op resultaat
- ◆ Programmabureau: "practise what you preach"
- ◆ Aandacht voor borging en beheer
 - ◆ 2010 oprichting Centrum Versterking Opsporing

Evaluatie (2010)

- ◆ **Succesfactoren vooraf:**
 - ◆ Maatschappelijk onrust
 - ◆ Politieke druk
 - ◆ Collectief urgentiegevoel (schuld / schaamte) intern
 - ◆ Commitment top politie
 - ◆ Aanzienlijk budget
- ◆ **Evaluatierapport (hfst 2.2), overgenomen door de minister:**
 - ◆ Resultaten en subdoelen voor het overgrote deel behaald
 - ◆ 2-tal korpsen extra actieplan opgesteld i.v.m. inhalen achterstand
 - ◆ Enkele acties hebben uitloop naar 2012/2013, zoals
 - ◆ ICT trajecten
 - ◆ Opleidingen
 - ◆ Instroom hoger opgeleiden en forensische assistenten
 - ◆ Verbeterde samenwerking OM, politie NFI

Hoe staan we er nu voor?

+/+ Focussen helpt en van weerstand naar kansen

- ◆ Tegenspraak is geaccepteerd kwaliteitsinstrument
- ◆ Familierechercheur niet meer weg te denken
- ◆ Audiovisuele registratie verhoor niet alleen bedreigend maar geeft ook veel voordelen
- ◆ Verhoorplan is vanzelfsprekend
- ◆ Team Grootschalige Opsporing staat
- ◆ Recherchekundigen geïntegreerd in opsporing
- ◆ Evaluatieinstrument ontwikkeld
- ◆ Verbeteringen opgenomen in inrichting Nationale Politie
- ◆ Verbeteringen opgenomen in lesprogramma's Politieacademie

-/- Borgen blijft moeilijk

- ◆ Permanent kwaliteitssysteem CVO opgegaan in staf Nationale politie...
- ◆ Hectiek reorganisatie haalt focus af van inhoud

Inspiratie

- ◆ Aanbevelingen Bijzondere Commissie i.v.m. Comité P geven voldoende aangrijpingspunten voor actie
- ◆ Stoppen met praten: aan de slag
- ◆ Niet te veel focus op papier:
 - ◆ plannen, literatuur, protocollen, draaiboek, checklist, regels
- ◆ Citaat: “Rechercheschool neemt geen initiatieven”
 - ◆ Laat initiatieven over aan het vak; scholen en opleidingen zijn volgend
- ◆ Permanente kwaliteitszorg belangrijker dan programma

Vragen ??